

Pers Open Studios 2018 / werkbezoek Koningin Máxima
Press Open Studios 2018 / Working Visit Queen Máxima

<https://www.nytimes.com/2018/03/07/arts/discovering-art-in-and-around-maastricht.html> (08.03.2018)

<https://www.lost-painters.nl/van-eyck-open-studios-2018/>
(08.03.2018)

http://www.metropolism.com/nl/reviews/34588_van_eyck_open_studios_2018
http://www.metropolism.com/nl/news/34573_maxima_bezoekt_open_studios_van_eyck
(10.03.2018)

<http://www.mistertmotley.nl/art-everyday-life/het-vieren-van-de-zinnen-van-eyck-academie> (09.03.2018)

NRC 08.03.2018

Limburger 08.03.2018

Volkskrant 10.03.2018

TV:

L1: <https://l1.nl/l1nws-koningin-maxima-brengt-bezoek-aan-jan-van-eyck-academie-in-maastricht-139538/>

<https://l1.nl/avondgasten-kunstenaar-jonmar-van-vlijmen-over-bezoek-van-maxima-139568/>

Máxima ziet hoe kunstinstelling Van Eyck in Maastricht is herboren

Werkbezoek Sluiting dreigde voor kunstinstelling Van Eyck. Maar na zeven jaar loopt alles weer voorspoedig.

 Gretha Pama 8 maart 2018 om 9:58

Koningin Máxima met de Mexicaanse kunstenaar Rodrigo Red Sandoval in Van Eyck. Rechts Ter Braak .

Foto ANP

Een advies van de Rijksvoorlichtingsdienst: zet alvast een paraplu klaar bij de ingang, mocht het regenen dan kunnen jullie die gebruiken wanneer de koningin uit de auto stapt. Nog een advies: laat pas op het allerlaatste moment weten dat zij jullie bezoekt, als het uitlekt staan er straks drommen mensen op de stoep, die vaak ook nog eens proberen mee naar binnen te komen.

Beeldende kunst

Van Eyck open dagen. 44 kunstenaars openen 8 t/m 10 maart hun studio in de Van Eyck Academie in Maastricht. Inl: janvaneyck.nl

De paraplu stond woensdagmorgen tegen de deurpost, er was regen voorspeld. En in zijn mail aan de deelnemers van de Open Studio's had directeur Lex ter Braak van de postacademische kunstinstelling Van Eyck in Maastricht alleen geschreven dat er „hoogwaardigheidsbekleders” langs zouden komen. Pas toen hij tegen drieën van de RVD hoorde dat koningin Máxima er over een kwartier zou zijn, ging er nog een mailtje overheen.

Lex ter Braak had zeven jaar geleden niet kunnen bedenken dat hij deze dag nog zou meemaken. Een paar maanden nadat hij in 2011 was begonnen als directeur van de Van Eyck, halveerde toenmalig staatssecretaris Halbe Zijlstra het budget voor de komende vier jaar. Daarna zou de rijkssubsidie helemaal wegvallen - Zijlstra's opvolger Jet Bussemaker draaide dit voornemen later terug - en zouden de postacademische instellingen (behalve de Van Eyck ook De Ateliers en de Rijksakademie in Amsterdam en Basis voor Actuele Kunst in Utrecht) voor hun eigen inkomsten moeten zorgen. Sluiting leek aanstaande voor de Van Eyck.

Dat is niet gebeurd, sterker: het bezoek van koningin Máxima heeft behalve de talentontwikkeling van jonge kunstenaars ook „de grote vernieuwingsslag” van de Van Eyck als thema, schrijft de RVD in een aankondiging voor genodigden: „Hoe heeft deze vernieuwing gestalte gekregen, wat zijn de succesfactoren?”

Wonderbaarlijke wederopstanding

Op welke manier, zou je ook kunnen vragen, is het de Van Eyck gelukt weer evenveel budget te hebben als in 2011: 2,6 miljoen euro, waarvan nu 1 miljoen inkomsten 'van derden'. Daarvoor kunnen pakweg veertig jonge kunstenaars (25 à 40 jaar oud) een paar maanden tot een jaar werken in één of meer van de vijf 'labs', op zulke verschillende gebieden als hout en metaalbewerking, film, video en fotografie, schrijven en dichten of beeldende kunst.

„Een wonderbaarlijke wederopstanding”, noemt Ter Braak het zelf, die letterlijk begon met het omhoog halen van de luxaflex toen hij aantrad als directeur. „Mensen zeiden tegen mij: ik woon hier al twintig jaar en toch wist ik niet wat jullie deden.” Zo stond het ook in een rapport uit die tijd over de postacademische instellingen: de Van Eyck „kon de indruk wekken van de

„Een wonderbaarlijke wederopstanding”, noemt Ter Braak het zen, die letterlijk begon met het omhoog halen van de luxaflex toen hij aantrad als directeur. „Mensen zeiden tegen mij: ik woon hier al twintig jaar en toch wist ik niet wat jullie deden.” Zo stond het ook in een rapport uit die tijd over de postacademische instellingen: de Van Eyck „kon de indruk wekken van de wereld afgekeerd te zijn”.

Dat is niet zo raar als het klinkt: de geselecteerde kunstenaars kregen twee jaar lang een eigen studio, waar ze zich onder begeleiding verder konden ontwikkelen. Die twee jaar werd om te beginnen één jaar: zo troffen de bezuinigingen in elk geval niet het aantal kunstenaars dat op de academie terecht kon.

Maar er gebeurde meer: naar analogie van de Wetenschapswinkel en de Rechtswinkel kwam er een Cultuurwinkel, waar bedrijven, overheden of particulieren met een opdracht terecht konden. Ter Braak: „Ik heb altijd geloofd in openheid, in aansluiting met de maatschappij. En kunstenaars van nu weten zelf ook dat hun werk van de wereld en voor de wereld is.”

De Van Eyck Mirror, zoals de Cultuurwinkel uiteindelijk is genoemd, was wel „het meest bediscussieerde voorstel” van de vernieuwingsplannen: werd op deze manier niet de autonomie van de kunstenaar bedreigd? Die kritiek is verstomd, deelname aan een Van Eyck Mirror-project is niet verplicht, maar de afgelopen jaren zijn er wel opdrachten uitgevoerd voor onder meer een pensioenverzekeraar, de provincie en de gemeente. Ter Braak: „We presenteren die opdrachten en dan zijn er altijd wel mensen die zeggen: dat wil ik graag doen.”

Wat nog meer veranderde: na een grote verbouwing kwam er een restaurant dat open is voor mensen van buiten, elke week zijn er openbare presentaties (lezingen, performances, tentoonstellingen), de werkplaatsen die de labs vormen kunnen tegen betaling worden gebruikt door derden, er is samenwerking gekomen met andere onderwijsinstututen (universiteit, hogeschool). Behalve dat deze vernieuwingen extra geld opleveren, „vormen ook zij een scharnierpunt naar de buitenwereld” (Ter Braak).

Het werkbezoek van de koningin was besloten en duurde twee uur: tijd voor een rondetafelgesprek over de veranderingen en bezoek aan een achttal geselecteerde studio's, waaronder twee met Spaans sprekende kunstenaars. De komende drie dagen zijn alle studio's open. Er worden zo'n drieduizend bezoekers verwacht.

Opmerkingen? Mail ons

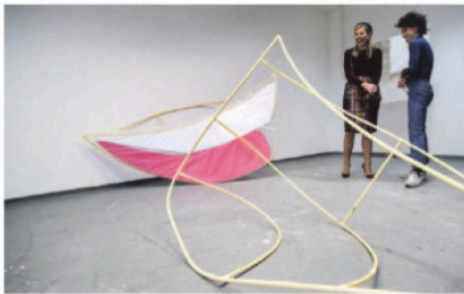

RUBRIEK

Beeldende Kunst

EURO-STAD In Maastricht, waar in 1991 de euro werd geboren, zoekt 'design researcher' Paolo Patelli de 'Euro-esthetiek'. Een

opstelling in zijn atelier van afgedankt veiligheidsglas, geluiddempende platen en oude bureaus van de Europese Commissie.

Koningin Máxima bezoekt de Jan van Eyck Academie. Foto Harry Heuts

REPORTAGE Eetbare vloertegels en andere kruisbestuivingen

Van Eyck Academie houdt open huis.

Behalve de openingsdag van de Open Studio's van de Jan van Eyck Academie is het woensdag ook een beetje de dag van Antoinette Theunissen, harpbouwer en zelfbenoemde 'Harp Nomad'. Dinsdag kwam hij bij een bushalte Poku Mensah tegen, een kunstenaar uit Ghana die aan de postacademische kunstinstelling in Maastricht verblijft. Een dag later staat hij te improviseren in Mensah's atelier, als ad hoc gids bij een installatie van foto's, beelden en sinaasappelschillen. En dan loopt onverwacht koningin Máxima binnen. De harpnomade biedt haar meteen een cd aan.

Het gaat er ontspannen aan toe op 'de Van Eyck'. Het koninklijke werkbezoek is tot het laatste moment geheimgehouden. Ruim veertig kunstenaars laten tijdens de Open Studio's zien waarmee ze bezig zijn, met een extra tentoonstelling in de openbare hal. De sfeer is opgewekt en ontspannen, zonder de zenuwen van 'gescout kunnen worden' die op andere postacademische instituten heerst bij de jaarlijkse openstellingen. Drie- tot drieënhalftuizend bezoekers verwacht de Van Eyck dit weekeinde.

In de buurt van de overrijpe sinaasappels, de geur is niet te ontwijken, huist de Duitse Nina Glockner, toen ze hier kwam een performanciekunstenaar. Nu heeft ze alles wat ze aan haar wanden had hangen op ware grootte gefotografeerd en in een boek verzameld – het atelier is leeg. Schilder Rasmus Nilausen, die zichzelf ook wel 'een gefrustreerd schrijver' noemt, heeft een vrije reproductie van zijn keuken in Barcelona op de muur en vloer geschilderd. Hij mist zijn huis en kinderen; het is heimwee in verf uitgedrukt.

Vrijwel geen deelnemer doet nog wat hij/zij deed bij binnenkomst. Dat de Van Eyck sinds een aantal jaren een gemengde populatie heeft (beeldend kunstenaars naast architecten, curatoren en schrijvers) is te merken. Het leidt tot veel nieuwsgierigheid, kruisbestuiving, materiaalonderzoek en werk dat soms nog pril aandoet.

Performancekunstenaar Tamara Kuselman uit Argentinië experimenteerde met keramiek en met 'puff painting', een techniek bekend van het bedrukken van T-shirts. Rain Wu uit Taiwan is tegelijk deelnemer en leidinggevende aan het nieuwe

BEZOEK MÁXIMA

Het koninklijke bezoek onderstreept het nieuwe elan aan de Maastrichtse kunstopleiding.

Afgelopen woensdag bracht koningin Máxima een werkbezoek aan de postacademische Jan van Eyck Academie in Maastricht – en dus niet aan de bekendere Rijksakademie of De Ateliers in Amsterdam. Het bezoek tekent de toenemende aandacht voor 'de Van Eyck', decennialang een gesloten theoretisch bolwerk.

Sinds de instelling de dreiging van opheffing wist te keren door een plan van directeur Lex ter Braak, die in 2011 aantrad, is zij opgeveerd.

Een delegatie praatte Máxima bij over de nieuwe samenwerking met wetenschappelijke instellingen, de verbouwing van het pand en de commerciële activiteiten – café, hotelkamers, projecten buiten de deur. 'Interdisciplinariteit' was het toverwoord, waar Máxima nog wel wat toelichting op wilde. Maar echt leven ging het pas toen ze de deelnemers ontmoette: bijvoorbeeld de 'Onkruideniers', die planten ontwikkelen voor een toekomst waarin Nederland wellicht weer deels onder water staat.

'Food Lab' en belegt haar atelier met eetbare broodtegels. Het zijn mooie, maar ook nog wat lieve presentaties.

Kunstenaars die groot durven denken (zoals schilder Sophie Schmidt, met een door twee ruimtes woekerende, gewelachtige totaalinstallatie) of die iets meer verband met de wereld zien, vallen meteen op. Zoals Diego Tonus, die het begrip 'waarde' onderzoekt. In zijn levensgrote afgietsel van een geldvervalser, een kleine kale man die zijn handen boven zijn ogen houdt, zit de 'sleutel' van een bitcoin die hij gezamenlijk met deze man aanschafte. Wil hij er ooit nog bij kunnen, dan moet hij zijn eigen beeld kapotslaan.

Sacha Bronwasser

Open Studios, Jan van Eyck Academie, t/m 10/3
Tentoonstelling Point-Loops-Blooming, t/m 13/4

maastricht donderdag 8 maart 2018 > delimburger.nl

Wout Poels maakt indruk tijdens tijdrit

SPORT 7

Guilty pleasure Temptation Island

THEMA VAN DE DAG 2-3

Oprechte interesse

Op de Van Eyck Academie in Maastricht maakte koningin Máxima gisteren kennis met diverse kunstenaars en hun artistieke projecten. Tijdens haar urenlange werkbezoek toonde ze zich hevig geïnteresseerd in opvallende kunst. FOTO ANP

CULTUUR 9

De Limburger

★★★★★ European Newspaper of the Year

De Staat van de Raad

Een op drie wethouders haalt finish niet

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

ROERMOND
DOOR JULE PEETERS

Van alle Limburgse wethouders die direct na de verkiezingen in 2014 aan de macht kwamen, is een op de drie er vroegtijdig mee gestopt. Sommigen werden na een fout weggestuurd. Zo werd in Vaals een wethouder er door collega-bestuurders van bezicht belangrijke informatie te hebben achterhouden. In Leudal moest een CDA'er stoppen nadat hij had geprobeerd muziekverenigingen te ontzien bij een bezuinigingsronde. Andere wethouders stopten nadat ze een nieuwe baan hadden gekregen. Bij het grootste deel waren echter een coalitiewissel en uiteenlopende persoonlijke redenen' aanleiding voor vertrek. Van alle raadsleden hield een op de tien er voor het einde van de rit mee op. Dat blijkt uit een inventarisatie die deze krant heeft gemaakt. In de aanloop naar de verkiezingen start

lans wordt opgemaakt. De hoogten dieptepunten komen nog eens voorbij. Heeft de coalitie haar beloften waargemaakt? Welke politici sprongen eruit, in positieve en negatieve zin? En wie moesten er voor de eindstreep het veld ruimen? In Brunssum was het politieke bloedbad het grootst. Maar liefst zes wethouders en een burgemeester zijn daar in vier jaar tijd versleten. Ook in Landgraaf vond een grote kaal-slag plaats. Van de vijf wethouders

90 procent
van de raadsleden
is straks opnieuw
verkiezbaar.

21 maart
zijn de gemeente-

van het eerste uur haalde er slechts een de eindstreep. In Noord-Limburg springt Bergen eruit. Daar stond de burgemeester er even helemaal alleen voor nadat alle twee haar wethouders na elkaar waren weggestuurd.

Daarentegen zijn er enkele kleine gemeenten - Maasgouw, Roerdalen, Gennepe en Beesel, maar ook Peel en Maas - waar puur afgaand op de statistieken geen vuilje aan de lucht lijkt te zijn geveest. Zowel het college als de raad is daar na vier jaar nog volledig intact. Op ongeveer negen van de tien raadsleden kan op 21 maart opnieuw worden gestemd. Partijen deden eerder in deze krant al hun beklag over hoe moeilijk het is om nieuwe aanwas te vinden. Wat verder opvalt is dat in Venlo, waar affaires rondom onveilige parkeergarages en milieuentkorten nog steeds hun wissel trekken op de politiek, drie van de vier huidige wethouders het voorgedzien houden. Op andere plekken zijn zij bijna allemaal opnieuw verkiezbaar.

Beppie moet verder zonder häöm

CULTUUR 9

VAAK LOOS ALARM
Aantal meldingen
over wolf stijgt fors

Het aantal meldingen van mensen die denken een wolfe hebben gespot, is de afgelopen maanden met 50 procent toegenomen, stelt het platform Wolven in Nederland. Het gaat om enkele honderden meldingen. Meestal is het loos alarm. „Mensen sturen soms foto's van dieren waar ik zelfs met enige moeite nog geen wolf in kan herkennen. Zo kregen we ook een foto van een boxer”, zegt een medewerker van het platform.

Horeca vecht om stagiairs

SITTARD
DOOR MONIQUE EVERS

Het tekort aan horecapersoneel in Limburg wordt zo nijpend, dat bedrijven elkaar meer dan ooit verdringen in de jacht op stagiairs van horecaopleidingen. Die studenten krijgen vervolgens vrijwel meteen een baan aangeboden, ook als ze hun mbo-opleiding nog niet hebben afgerond. Dat signaleert het Arcus College, waar jaarlijks 140 leerlingen hun mbo-2 of 3 diploma halen. Landelijk wordt het aantal horecavacatures op dit moment geschat op 37.000, en voor koks op 6000.

Spontane Máxima vraagt door

Hoog bezoek in de Van Eyck Academie.

In Maastricht liet koningin Máxima zich gisteren bijpraten over hoe jonge, talentvolle kunstenaars proberen voet aan de grond te krijgen en hoe deze kunstopleiding hen daarbij kan helpen.

MAASTRICHT
DOOR RUUD MAAS

Koningin Máxima heeft haar huiswerk gedaan. Ze is halverwege haar twee uur durende bezoek en staat in de drukwerkplaats van de Van Eyck Academie in Maastricht. Ze heeft gelezen over een techniek die risografie heet, vertelt ze coördinator Jo Frenken, en daar wil ze meer van weten. Oh, dat kan. Frenken wijst naar een apparaat verderop. „Kom, we lopen ernaartoe”, zegt de koningin enthousiast om zich te laten informeren over wat een digitale stencilmachine blijkt. Vlak daarvoor heeft haar nieuwsgierigheid de majesteit al onverwachts een andere ruimte binnengeleid. Ze bekeek een wandtapijt van de Argentijnse kunstenaar Guido Yannitto en na een gesprekje zei ze dat ze gehoord had dat je tegenwoordig ook een foto kunt laten weven. Dat bevestigt hij. Een paar deuren verder blijkt een tapijt te hangen dat een uitvergrote foto is van een van de muren van het gebouw. Dat wil de koningin graag zien nu ze er toch is en dus gaat het gezelschap onverwachts aan de wandel. Het past bij de sfeer van de -vooraf

Máxima bij een kunstwerk van fruitafval gemaakt door de Ghanees Poku Chereh. Naast hen Birgit Donker en Lex ter Braak. FOTO HARRY HEUTS

niet breed aangekondigde - werkbezoeken die zowel de koningin als koning regelmatig aflegt.

Rondetafel

Die gaan namelijk verder dan ergens een lintje doorknippen, het koningspaar wil op allerlei terreinen uitvoerig bijgepraat worden, zoals nu in de Van Eyck aan de vooravond dat het instituut de deuren openzet voor het publiek. Zo schuift de koningin aan bij een rondetafelgesprek onder leiding van Lex ter Braak (Van Eyck) en Birgit Donker (Mondriaan Fonds) over talentont-

wikkeling. Máxima herkent Stijn Huijts (Bonnetantennemuseum) en schudt ook de anderen in de ruimte de hand, zoals Simon Wald-Lasowski en Urok Shirhan, kunstenaars die dankzij de academie hun carrière een zetje gaven. De Van Eyck bood hen, legt Wald-Lasowski uit, de rust en ruimte om te ontdekken wat voor soort kunstvorm hen het beste ligt. „Je krijgt de kans om eendeloos gesprekken te voeren met mensen die je kunnen helpen. Eerst werkte ik met platte beelden, nu ben ik enthousiast gemaakt over keramiek en videotechneken.” Je mag experi-

menteren, vult Shirhan aan. „Het voordeel van in Maastricht zitten ten opzichte van Amsterdam is dat hier niet iedereen steeds meekijkt met wat je doet. Door deze plek kun je het je permitteren om stiekem met andere vormen aan de slag te gaan.”

Als Ter Braak en Donker zich even later tegen de cultuurbezuïgingen uitspreken en vertellen wat dat betekent voor het kunstvakonderwijs, valt van Máxima's gezicht niets af te lezen. Uiteraard kan ze haar mening daarover niet geven. Al stelt ze het 'heel goed' te vinden dat het in-

stituut de samenwerking met meerdere partijen zoekt.

Stimulans

Twee uur laat ze zich door het pand leiden en praat ze met de internationale kunstenaars in het Engels - af en toe Spaans met wie dat beheerst. Het werkbezoek verloopt op informele wijze en eindigt nabij de bar waar ruimte is voor een gesprekje links en rechts. Lex ter Braak is trots en loopt rond met een brede glimlach. „Ik vind het echt ongelooflijk fijn, verheugend en stimulerend dat u bij ons te gast wilt zijn.”